

VOORWOORD

In het leven zijn er momenten waarop onze gedachten uitgaan naar overledenen die in het verleden iets voor ons hebben betekend. De dood van een wielrenner laat een wielerman nooit onverschillig omdat zijn naam en legende onvermijdelijk herinneringen oproepen. Het levenseinde van wielrenners vormt het centrale thema van dit boek. Daarbij gaat de aandacht in hoofdzaak uit naar de omstandigheden waarin ze zijn overleden.

Wat droevig en vreselijk is, stoot ons weliswaar af, maar trekt ons ook onweerstaanbaar aan, zo merkte de Duitse literator Friedrich Schiller reeds in de achttiende eeuw op.¹ Elk levenseinde heeft zijn geschiedenis en wekt onze nieuwsgierigheid. En ook al eindigen ze allemaal op dezelfde wijze, vervelen doen zo'n verhalen zelden.² We willen weten hoe dramatisch alles is verlopen.³ Een hedendaagse Vlaamse filosoof gewaagt in dit verband van een oerfascinatie voor het navertellen of uitbeelden van het akelige en griezelige. Die fascinatie vindt volgens hem zijn grondslag in wat Aristoteles reeds had opgemerkt, namelijk dat wat ik vrees voor mezelf meteen medelijden opwekt als het een ander overkomt.⁴ Daarnaast verwijst de Vlaming naar de invloed van de doodsangst die meespeelt en die dat medelijden meteen koppelt aan een gevoel van verrukking. Verhalen over andermans dood vesti-

---

¹ *Over de tragische kunst*, 1792, geciteerd door Umberto ECCO, *Op de schouders van de reuzen*, 2018, blz. 73.

² Vergelijk Hans HEESEN & Harry JANSEN, *Waar ligt Poot?*, 1997.

³ Jacques De Visscher, 'Het gaat niet om het sterven op zichzelf', in: Lambert LEIJSEN et al. (redactie), *Levensrituelen – Dood & Begrafenis*, KADOC-studies 31, 2007, blz. 18.

⁴ Lieven DE CAUTER, *Metamoderniteit voor beginners, Filosofische memo's voor het nieuwe millennium*, 2015.

gen immers onvermijdelijk de aandacht op ons eigen toekomstig lot, zodat we meteen ook opgelucht zijn vast te stellen dat wij zelf voorlopig buiten gevaar zijn.

Onze invalshoek is beperkt, aangezien ons overzicht zich enkel toespitst op het levenseinde van eliterenners die actief waren op de weg of op de wielersbaan en gestorven zijn tijdens hun wielercarrière. Al die individuele verhalen worden in een ruimere context geplaatst, zodat via een overzicht van de manier waarop de betrokken wielrenners zijn overleden, inzicht wordt geboden in de ongevals- en gezondheidsrisico's die aan het beroep verbonden zijn. Ten slotte onderzoekt dit album van wielerdoden ook de manier waarop het heengaan van wielrenners wordt herdacht en herinnerd.

*

* *

Mijn dank gaat in de eerste plaats uit naar mijn broer Guido, die ik, gelet op zijn hoedanigheid van Professor Emeritus verbonden aan de dienst radiologie UZ Leuven, had uitgenodigd om een kritische blik te werpen op de verschillende passages uit het boek die de medische aspecten belichten. Hij heeft het manuscript niet alleen vanuit zijn medische achtergrond aan een grondig nazicht onderworpen, maar daarnaast ook een belangrijke inbreng geleverd via talrijke suggesties die het boek op een hoger niveau hebben getild. Ik betuig verder ook mijn dank aan de professoren Dr. Bart Depreitere, verbonden aan de dienst neurochirurgie van het UZ Leuven en Dr. Johan Van Cleemput, verbonden aan de dienst cardiologie van het UZ Leuven, die op hun beurt bereid werden gevonden om als klankbord te fungeren en de passages uit het boek die hun specialisatie aanbelangen, scherp te stellen.

Ook het Documentatiecentrum van het Wielermuseum van Roeselare verdient een bijzondere vermelding, omwille van de rijke wielerbibliotheek die het ter beschikking stelt. Ten slotte gaat mijn dank ook uit naar Marjoleine Delva, wetenschappelijk medewerker van de Faculteit Letteren, Campus Kulak.